

ŠIAULIŲ REGIONINIS VALSTYBĖS ARCHYVAS

Budžetinė įstaiga, Vilniaus g. 160, 76298 Šiauliai, tel. (8 41) 52 45 05, faks. (8 41) 50 43 40, el. p. siauliai@archyvai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 290765660

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai

Kopija

Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai

ŠIAULIŲ REGIONINIO VALSTYBĖS ARCHYVO VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS IR VERTINIMAS

Šiaulių regioninis valstybės archyvas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 7 punktu ir atsižvelgdamas į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 (toliau – Rekomendacijos), bei Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos“ patvirtintą ketvirtą programos tikslą – užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų pirkimą vykdant viešuosius pirkimus, atliko vienos iš Šiaulių regioninio valstybės archyvo veiklos sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė, – viešųjų pirkimų organizavimas – vertinimą. Vykdamas pirkimus galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, kadangi sritis atitinka kriterijų, nurodytą Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte – „Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“.

Korupcijos tikimybės vertinimą atliko Šiaulių regioninio valstybės archyvo direktorius Armantas Mockevičius.

Analizuotas 12 mėn. laikotarpis – 2019 m. II pusmetis – 2020 m. I pusmetis.

Analizės tikslas – nustatyti analizuojamą veiklos sritį veikiančius išorinius, vidinius ar kitus rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, ir, jei yra poreikis, numatyti prevencines priemones analizės metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu buvo atlikta šių sričių reglamentuojančių teisės aktų analizė, peržiūrėti vidaus dokumentai, darbo tvarka surinkta informacija apie analizuojamuoju laikotarpiu atliktus viešuosius pirkimus, atlikta veiklos srities atitikties Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams analizė, taip pat išskirti rizikingi aspektai (neskelbiami pirkimai, pirkimai iš vieno tiekėjo, viešųjų pirkimų sutarčių keitimai). Vertinant konkrečią veiklos sritį, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo naudotasi Rekomendacijų priede pateiktu pavyzdiniu įstaigos veiklos analizavimo klausimynu.

Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų procesas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“, Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Šiaulių regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2018 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. V-9 „Dėl Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų

organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kitais vidiniais teisės aktais bei dokumentais, kuriais paskirti viešųjų pirkimų organizatoriai, patvirtinti viešųjų pirkimų planavimo dokumentai.

Viešųjų pirkimų organizavimo Šiaulių regioniniame valstybės archyve vertinimo metu nustatyta, kad planuoti numatomus pirkimus ateinantiems metams Šiaulių regioniniame valstybės archyve pradedama kiekvienų metų IV ketvirtį. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo ir Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1S-94 „Dėl Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“, apskaičiuojamos numatomų pirkimų vertės, Šiaulių regioninio valstybės archyvo direktoriui pateikiamas tvirtinti Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planas, o planuojamų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinė ne vėliau kaip iki kovo 15 d. skelbiama Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS). Pirkimų planas peržiūrimas kiekvieną ketvirtį ir, prireikus, nedelsiant tikslinamas.

Prekių, paslaugų ir darbų supaprastintų viešųjų pirkimų būdus, jų atlikimo tvarką ir susijusias procedūras reglamentuoja Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2018 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. V-9 „Dėl Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šis vidaus teisės aktas nustato Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarką, apimančią įstaigos poreikių nustatymą, pirkimų planavimą ir iniciavimą, pasirengimą pirkimams, jų vykdymą, pirkimo sutarties sudarymą ir įgyvendinimą. Šiame apraše, be kita ko, numatyta, jog pirkimus gali vykdyti Viešųjų pirkimų komisija bei pirkimų organizatoriai, o komisija sudaroma ir pirkimų organizatoriai skiriami Šiaulių regioninio valstybės archyvo direktoriaus. Apraše taip pat numatyta, kad pirkimų organizatorius gali vykdyti supaprastintus pirkimus per Centrinę perkančiąją organizaciją, jei ši yra sudariusi atitinkamų prekių, paslaugų ar darbų preliminarįsias sutartis.

Šiaulių regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2018 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. V-10 „Dėl Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų iniciatorių ir organizatorių paskyrimo“ bei 2018 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. V-13 „Dėl Šiaulių regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2018 m. kovo 15 d. įsakymo Nr. 10 „Dėl Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų iniciatorių ir organizatorių paskyrimo“ papildymo paskirti atsakingi darbuotojai vykdyti viešuosius pirkimus.

Šiaulių regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas nustato, kad pirkimų organizatoriai vykdo mažos vertės pirkimus. Taip pat, šiame apraše numatyta, jog paraišką atlikti supaprastintą viešąjį pirkimą pirkimo iniciatorius teikia įstaigos dokumentų valdymo sistemos priemonėmis, nurodydamas pirkimo objektą, kiekį ar apimtį, numatomą pirkimo vertę ir kitą svarbią informaciją. Teikiama paraiška vizuojama vyriausiojo specialisto, atsakingo už apskaitą ir pirkimo verčių skaičiavimus, užtikrinant išankstinę prevencinę finansinę kontrolę. Šiaulių regioninio valstybės archyvo direktoriaus sprendimas dėl pirkimo organizavimo ir atlikimo taip pat įforminamas dokumentų valdymo sistemos priemonėmis. Pirkimo rezultatai taip pat fiksuojami dokumentų valdymo sistemos priemonėmis. Toks pirkimo proceso organizavimas, kai visi pirkimo inicijavimo ir tiekėjų atrankos dokumentai registruojami įstaigos dokumentų valdymo sistemoje ir popierine forma nesudaromi, eliminuoja tikimybę, kad vykdant viešąjį pirkimą dokumentai bus pakeisti ar tikslinami.

Šiaulių regioninio valstybės archyvo 2020 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-11 „Dėl Šiaulių regioninio valstybės archyvo pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo tvirtinimo“, įtvirtintas reikalavimas darbuotojams, užimantiems atitinkamas valstybės tarnautojų pareigas, deklaruoti privačius interesus. Visi Šiaulių regioninio valstybės archyvo darbuotojai, vykdantys viešuosius pirkimus, yra pateikę privačių interesų deklaracijas.

Atlikus vertinimą ir išanalizavus įstaigos dokumentų valdymo sistemoje pateiktas visas 2019 m. II pusmečio – 2020 m. I pusmečio pirkimų paraiškas (80 paraiškų) nustatyta, kad per ataskaitinį laikotarpį pirkimų, viršijančių mažos vertės pirkimų sumas, nebuvo atlikta.

Pirkimų organizatorius pasinaudojo CPO LT katalogo galimybe pirkti pastatų energetinio naudingumo sertifikavimo bei elektros energijos tiekimo paslaugas. Mažos vertės pirkimai Šiaulių regioniniame valstybės archyve dažniausiai vykdomi neskelbiamos apklausos būdu.

Visi su pirkimų organizavimu, vykdymu ir vidaus kontrole susiję dokumentai saugomi kartu su pirkimų procedūrų dokumentais Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 97 straipsnyje nustatyta tvarka ir tvarkomi pagal įstaigos dokumentacijos plane numatytas bylas.

Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planai, sudarytos sutartys, jų pakeitimai, pirkimų ataskaitos skelbiami CVP IS, vadovaujantis Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1S-91 „Dėl Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Išanalizavus Šiaulių regioninio valstybės archyvo vidaus dokumentus, kuriuose nustatytos ir aprašytos pirkimų procedūros, galima konstatuoti, kad įstaigoje nustatyta tvarka yra pakankama ir aiškiai apibrėžta, o pirkimų procedūros užtikrina nuoseklią, logišką pirkimų proceso eigą ir kontrolę. Viešieji pirkimai organizuojami vadovaujantis patvirtinta viešųjų pirkimų proceso eigos schema – pirkimų procesas susideda iš metinio planavimo proceso, pirkimo inicijavimo ir vykdymo procesų, sutarties sudarymo, vykdymo ir kontrolės bei ataskaitų apie viešuosius pirkimus ir skelbimų apie pirkimo sutarčių sudarymą teikimo ir laimėjusių pasiūlymų ir sutarčių viešinimą. Kiekviename pirkimo etape yra nustatyti atsakingi vykdytojai, jų kompetencija bei terminai, taip pat užtikrinta privaloma kontrolė.

Atliekant pasirinktos veiklos srities korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą akcentuotina ir tai, jog Šiaulių regioninio valstybės archyvo vadovas, ataskaitiniu laikotarpiu tobulino kvalifikaciją tarnybinės (profesinės) etikos ir korupcijos prevencijos viešųjų pirkimų, įdarbinimo ir ES ir paramos lėšų skirstymo ir naudojimo srityje. Įstaigos interneto svetainėje www.archyvai.lt sudaryta galimybė pranešti apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar kitus tapataus pobūdžio teisės pažeidimus visose Šiaulių regioninio valstybės archyvo veiklos srityse. Analizuojamuoju laikotarpiu, kaip ir ankstesniais metais, tokių pranešimų negauta.

Vertinant Šiaulių regioninio valstybės archyvo vieną iš veiklos sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė, – viešųjų pirkimų organizavimas – pagal Korupcijos prevencijos įstatyme nustatytus korupcijos tikimybės pasireiškimo nustatymo kriterijus, korupcijos rizikos veiksnių dėl teisinės bazės netobulumo arba nebuvimo, neaiškių ar neskaidrių sprendimų priėmimo, nuolatinio pobūdžio viešųjų pirkimų procedūrų nesilaikymo, netinkamos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo kontrolės ir priežiūros, nenustatyta: analizuojama veikla yra griežtai reglamentuota, teisės aktai nuolat peržiūrimi bei atnaujinami, darbuotojų funkcijos, atsakomybė ir sprendimų priėmimo tvarka yra apibrėžti, esami trūkumai identifikuojami ir imamas priemonių juos pašalinti, tad galima daryti išvadą, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė analizuotoje srityje yra minimali.

Direktorius

Armantas Mockevičius